

Sylabus předmětu: Aplikovaná sociální antropologie 1 (ak. rok 2009/2010)

Pracoviště: Katedra antropologických a historických věd FF ZČU
Studijní program: Sociální a kulturní antropologie – navazující (mgr.)
Zkratka: KSA/ASA 1
Rozsah: 1 – 0 - 2
Kredity: 4
Zakončení: Zk

Vyučující: Mgr. Tomáš Hirt, PhD.
Sedláčkova 15, 301 25 Plzeň
Místnost: SP 301
e-mail: tomash@ksa.zcu.cz
konzultační hodiny: středa 9:00 – 10:00 (SP 301)

Čas výuky: přednáška: čtvrtek 9:20 – 11:00 (každý týden)
semináře: pátek 27. 11. od 13:00 do 18:00 a sobota 28. 11. od 9:30 do 16:00 (blokovaná výuka s hostem Šimonem Pánkem, ředitelem společnosti Člověk v tísni, o. p. s.)

Místo výuky: SP 210

Cíle:

Představit studentům základní teoretická a metodologická východiska aplikované (sociální) antropologie, seznámit je se způsoby uplatnění těchto konceptuálních východisek při interpretaci a analýze konkrétních společenských jevů a na příkladech ukázat možnosti využití výsledků antropologických výzkumů ve sféře mimoakademické institucionální praxe.

Předpoklady: Kurz nemá vylučující ani podmiňující předměty.

Způsobilosti:

Studenti jsou schopni:

- vymezit aplikovanou antropologii a vysvětlit rozdíl mezi aplikovanou a „čistou“ antropologií
- objasnit a kriticky reflektovat historický vývoj aplikované antropologie
- vyjmenovat antropology, kteří se zabývali využitím antropologických poznatků při řízení procesů sociální a kulturní změny, a vysvětlit jejich základní myšlenky týkající se daného tématu
- vymezit klíčové pojmy, koncepty a teorie aplikované antropologie a použít je při interpretaci relevantních společenských jevů a témat
- popsat metodologické postupy používané v rámci aplikované antropologie a navrhnout jejich uplatnění v rámci výzkumného či rozvojového projektu
- uvést problematiku humanitární pomoci a rozvojové spolupráce do souvislosti s minulou i současnou geopolitickou situací
- vysvětlit fungování rozvojových organizací (NGO's) s ohledem na jejich zdroje, formy spolupráce, výběr
- diskutovat etické zřetele aplikované antropologie

Obsah předmětu:

Koncepty, teorie a přístupy ASA (přednášky):

- 1) Co je aplikovaná sociální antropologie? Vymezení aplikované a sociální antropologie (ASA) v opozici k tzv. „čistě“ či akademické antropologii, přehled typických témat a oblastí zájmu
- 2) Historický vývoj ASA (do roku 1930) – přehled nejdůležitějších jmen, koncepcí a projektů
- 3) Historický vývoj ASA (od roku 1930 do roku 1970) - přehled nejdůležitějších jmen, koncepcí a projektů
- 4) Současná ASA (po roce 1970) – obrat ke studiu rozvojových organizací a veřejných politik: „reinvented anthropology“, „new applied anthropology“, George Foster
- 5) Výzkumné metody a techniky používané v rámci ASA (Rapid appraisal procedure, Focus Group Discussions, zúčastněné pozorování, rozhovory, dotazníky, analýzy dokumentů, vizuální analýzy)
- 6) Analýzy institucionálních politik a praxí z antropologických pozic (evaluace programů, social impact assesment, analýzy potřeb)
- 7) Strategie řízení sociální a kulturní změny (Cultural Brokerage, Social Marketing, Collaborative Research, Action Research)
- 8) Etické zřetele a dilemata ASA
- 9) ASA v České republice
- 10) Institucionální základna ASA (organizace, periodika, publikace), možnosti profesní kariéry v kontextu aktivit ASA

Domény možné aplikace konceptů ASA při řešení konkrétních společenských problémů „západních“ i „ne-západních“ společností (semináře):

- 1) Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce, nevládní organizace a nadnárodní instituce
- 2) Programy rozvoje zemědělství a ochrany životního prostředí
- 3) Zdravotnické programy
- 4) Marginalizované populace v urbánním prostředí a jejich „integrace“ (sociální vyloučení, chudoba, migrace)
- 5) Vzdělávání
- 6) Obchod a průmyslová produkce
- 7) Turismus

Požadavky:

Studenti budou atestováni na základě čtyř zdrojů:

- 1) písemná zkouška z tematického obsahu přednášek, blokového semináře a povinné literatury (Ervin, 2000) – zkouška bude mít formu osmi otevřených otázek hodnocených po jednom bodu (případně polovinou bodu);
- 2) na základě seminární práce bodované maximálně třemi body;
- 3) další maximálně dva body lze získat mimořádnou aktivitou v rámci přednášek či semináře (např. prezentací referátu, diskuzní aktivitou či nadstandardně kvalitním složením některé z písemných částí zkoušky);
- 4) ústní zkouška bude mít podobu shrnující debaty s vyučujícím nad předchozími částmi zkoušky a případně nad doplňujícími otázkami či úkoly – je určena především studentům, kteří si chtějí vylepšit bodové skóre (maximálně o dva body), to znamená, že studenti, kteří budou spokojeni se svým bodovým výsledkem, se závěrečné ústní zkoušky účastnit nemusí a budou klasifikováni na základě již dosažených bodů.

Celkem tedy lze získat maximálně 15 bodů (test: 8, seminární práce: 3, mimořádná aktivita: 2, ústní zkouška: 2).

Hodnocení:

12 a více bodů – výborně

10 – 11,5 – velmi dobře

8 – 9,5 - dobře

Metody:

Přednáška s diskuzí

Výuka podporovaná multimédií

Skupinová výuka

Samostudium literatury a odborných textů

Individuální konzultace

Literatura a zdroje:

Povinná literatura:

Ervin, M., *Applied Anthropology: Tools and Perspectives for Contemporary Practise* 2000

Podkladová literatura k seminárním pracem:

Podolefski, A – Brown, P. J., *Applying Cultural Anthropology: An Introductory Reader*, McGraw Hill, 2007

Rozšiřující literatura:

Bennett, J. W., *Applied and Action Anthropology: Ideological and Conceptual Aspects*. In: *Current Anthropology*, Vol. 37, No. 1 1996

Eriksen, T. H., *Engaging antropology: The Case for a Public Presence*, BERG, 2006

Foster, G., *Applied Anthropology* 1969

Van Willigen, John, *Applied anthropology : an introduction*, Westport: Bergin & Garvey 2002

McDonald, James H., *The applied anthropology reader*, Boston: Allyn and Bacon 2002

Relevantní dokumentární filmy:

Darwin's Nightmare, Hubert Sauper, 2004, 107 min. (více zde: <http://www.imdb.com/title/tt0424024/>)